

EDITORIAL

Després del parèntesi de l'edició especial del número 3 del volum 21 (1997), aquest primer número del volum 22 (1998) reemplèn la publicació ordinària d'articles i altres textos, amb la presència de nou originals repartits entre les quatre seccions temàtiques de la revista. D'altra banda, i d'acord amb el compromís anunciat en el volum 21, aquesta publicació subsana el retardament d'un quadrimestre que patia *Qüestió*, tot fent coincidir l'ordre cronològic amb la referència temporal de cada número de la revista, encara que cada any s'hagi publicat sempre l'equivalent als tres números de què consta cada volum.

Cal destacar que el preu de subscripció de *Qüestió* per enguany es manté per tercer any consecutiu, en un continuat esforç de contenció de la despesa a càrrec dels subscriptors. No obstant això, per al volum 23 (1999) es preveu un augment proporcional a l'augment del nombre d'articles, notes i seccions editorials, així com, en definitiva, de les pàgines impreses que enregistra la revista des del 1993: en efecte, es pot constatar que en el quinquenni 1993-97 la mitjana anual d'articles i pàgines impreses per volum se situa en 20 articles i 493 pàgines, augmentant sensiblement la del període 1987-91 (gairebé 16 articles i 344 pàgines per volum).

Comentari de les seccions

«Estadística», «Investigació Operativa» i «Biometria»

En aquest número, les seccions esmentades contenen un total de set articles. Dels quatre originals de la secció «Estadística», l'article «El modelo lineal sin término independiente y el coeficiente de determinación. Un estudio Monte-Carlo», de R. Dios, compara la distribució i el comportament, mitjançant simulació, de cinc expressions diferents del coeficient de determinació i conclou quines són les més adequades. A continuació, «Un procedimiento para obtener clusters utilizando la descomposición en valores singulares de una matriz. Comparaciones con el biplot y con el modelo Q-factorial», de J.L. González y M.J. Valderrama, estudia com poder agrupar dades fent ús del biplot i l'anàlisi Q-factorial, comenta la problemàtica d'aquests mètodes, i proporciona un nou procediment d'agrupació que es justifica i s'il·lustra amb exemples. De temàtica semblant és l'article «¿Cuántos clusters hay en una población?», de J.J. Prieto, en el qual s'estima el nombre d'agrupacions d'una població, representada per una mostra, mitjançant tècniques de remostratge, que es compara amb un altre estimador. Finalment, l'article «Una nota sobre el contraste de relaciones de cointegración entre índices de precios», d'A. Sansó, M. Artís i J. Suriñach, estudia el contrast de relacions d'equilibri entre variables econòmiques i índexs de preus, aportant algunes conclusions sobre la problemàtica d'alguns plantejaments recents.

La secció «Investigació Operativa» inclou dos originals interrelacionats que són del mateix autor, J. Castro. Els articles «Implementación de un algoritmo primal-dual de orden superior mediante el uso de un método predictor-corrector para programación lineal» i «Un algoritmo de punto interior para programación cuadrática a través de problemas equivalentes separables» representen, de fet, la continuació d'un treball previ del mateix autor i els títols respectius són suficientment explicatius del seu contingut.

L'únic article de la secció «Biometria», «Modelización de la distribución espacial de quistes en el estómago de la marsopa mediante un proceso de Gibbs», de J. Mateu i F. Montes, mostra com la hipòtesi de distribució espacial completa no és consistent amb les dades i proposa un nou enfocament basat en un procés de Gibbs.

Carles Cuadras, editor executiu

Comentari de la secció «Estadística Oficial» i d'altres apartats

La secció «Estadística Oficial» compta amb dues aportacions originals que ja han estat contextualitzades en números recents de *Qüestió*. D'una banda, «The Post Randomisation Method for protecting microdata», de J. Gouweleeuw, P. Kooiman, L. Willenborg i P.P. de Wolf, és una presentació dels treballs a Statistics Netherlands sobre les tècniques d'aleatorització de registres individualitzats per preservar la seva confidencialitat estadística; el mètode PRAM assegura la validesa de les inferències estadístiques a partir de les dades perturbades, especialment amb variables categòriques, respecte de les pèrdues o imprecisions associades a les tècniques de *data swapping* o bé la recodificació/supressió de valors individuals. En segon lloc, amb l'article de C. Planas, «The analysis of seasonality in economic statistics: a survey of recent developments», es completa la publicació iniciada en el volum 20 (1996) de les ponències presentades en la sessió organitzada per l'Institut d'Estadística de Catalunya al COMPSTAT'96 sobre recerca recent en l'estadística oficial. En aquest darrer treball, l'autor avalua el tractament del factor estacional i l'extracció de tendències que facilita l'aplicació mixta del mètode X12-RegARIMA i la metodologia SEATS-TRAMO, aproximació promoguda recentment per l'Oficina estadística de la Unió Europea (Eurostat) en el cas de sèries econòmiques amb comportaments no lineals i/o components cíclics.

A continuació, la «Secció docent i problemes» continua amb la presentació successiva de nous enunciats i la resolució dels problemes publicats immediatament anteriors al present número. Per la seva banda, «Novetats de software» reapareix, en aquesta ocasió, amb una extensa presentació de la darrera versió sota Windows del conegut sistema estadístic d'exploració multivariant de grans taules de dades SPAD. La recen-

sió de T. Aluja, un dels principals coneixedors i impulsors del programa en el nostre país, permet copsar la potència dels mòduls i les utilitats que incorpora la versió v3.2, inspirada en l'estratègia de l'anàlisi de dades pròpia de l'escola francesa i els avenços informàtics en el context del *data mining*.

Finalment, l'apartat dedicat a «Cursos i congressos d'estadística» reproduïx una presentació del *TES Institute-Training for European Statisticians*, que actualitza la informació publicada en el número 3 del volum 21 (1997), tant des del punt de vista institucional com pel que fa a la ressenya de cursos i seminaris del *Core Programme 1997-98* previstos a partir de l'abril i d'altres activitats formatives que també patrocina Eurostat en el decurs del 1998. D'aquesta manera, s'amplia la col·laboració iniciada amb *Qüestió* en la redifusió d'accions comunitàries en el camp de l'estadística oficial. També s'anuncia la XIII Conference of the International Association for Statistical Computing —COMPSTAT'98— (Bristol, 24-28 d'agost 1998), amb la presentació del seu programa preliminar i les dades per a la inscripció al mateix.

Enric Ripoll, editor executiu